11/04/2020

Η Πίστη των Ελεύθερων Πολιορκημένων

/ Επικαιρότητα

Του Κωνσταντίνου Χολέβα για το Πρακτορείο “Ορθοδοξία”

Δέν εἶναι τυχαῖο ὅτι ἡ Ἔξοδος τοῦ Μεσολογγίου ἔγινε τήν Κυριακή τῶν Βαΐων τοῦ 1826. Ἡ πίστη στόν Θεό, ἡ παρουσία τοῦ Ὀρθοδόξου Κλήρου καί ἡ ἑλληνορθόδοξη παράδοση πού ἦταν ἔμφυτη στούς ἀγωνιστές διεδραμάτισαν συμβολικό καί συνάμα οὐσιαστικό ρόλο στή μεγάλη αὐτή στιγμή τοῦ Νεωτέρου Ἑλληνισμοῦ. Ὁ Κοζανίτης λόγιος καί ὁπλαρχηγός Νικόλαος Κασομούλης περιγράφει ὡς ἑξῆς τήν πίστη τῶν πολιορκημένων Μεσολογγιτῶν στή Θεία Πρόνοια:
«Στίς 22 Μαρτίου οἱ βεζύρηδες ἔκαμαν νέες προτάσεις γιά συνθήκη στούς Μεσολογγίτες. Οἱ καπεταναῖοι συνάχτηκαν νά συντάξουν τήν ἀπάντηση.
-Γράφε, πρόσταξε τόν Κασομούλη ὁ Ραζικότσικας.
-Ἀφῆστε νά τοῦ πῶ ἐγώ τί θά γράψει καί, ἄν δέν σᾶς ἀρέσει, τό χαλᾶμε., εἶπε ὁ γερο-Νότης.
Ὅλοι σώπασαν. Καί ὁ ἀσπρομάλλης πολέμαρχος ὑπαγόρευσε:
– «...Πήραμε τό γράμμα σας σήμερα.
-Ἐμεῖς ἀγάδες, κουβέντα δέ ζητήσαμε νά κάμουμε. Ἐσεῖς στείλατε πρῶτοι καί τή

ζητήσατε.
-Βλέπουμε στό γράμμα σας νά ζητᾶτε ἄρματα καί ἀποροῦμε πῶς τολμήσατε νά ζητήσετε ὀχτώ χιλιάδες ἄρματα, τά ὁποῖα ἀχνίζουν ἀπό τό αἷμα σας καί νά σᾶς τά δώσουμε μέ τά χέρια μας.
-Τώρα βλέπουμε ὅτι ἐκεῖνο πού θέλετε ἐσεῖς δέ γίνεται οὔτε ἐκεῖνο πού θέλουμε ἐμεῖς. Καί θά γίνει ἐκεῖνο πού ὁ Θεός ἀποφάσισε».
Ἐν Μεσολογγίῳ τῇ 22 ᾳ Μαρτίου 1826.
Η φρουρά τοῦ Μεσολογγίου.
(Νικολάου Κασομούλη, Ἐνθυμήματα Στρατιωτικά)

Ἡ παρουσία τοῦ Ἐπισκόπου Ρωγῶν καί Κοζύλης Ἰωσήφ, πού κατήγετο ἀπό τή Θεσσαλία καί ἦταν βοηθός τοῦ Μητροπολίτου Ἄρτης Πορφυρίου ἔπαιξε καταλυτικό ρόλο. Ὁ Ἐπίσκοπος μαζί μέ τούς ἄλλους κληρικούς κάθε μέρα λειτουργοῦσε, ἐξομολογοῦσε, κοινωνοῦσε καί ἐνέπνεε τούς Πολιορκημένους. Τό σχέδιο τῆς Ἐξόδου, συνδυασμός πίστεως καί στρατηγικοῦ νοῦ, εἶναι δικό του ἔργο καί τό ὑπαγόρευσε στόν προαναφερθέντα Κασομούλη, ὁ ὁποῖος τό διέσωσε. Ὁ Ἰωσήφ εἶχε μαρτυρικό θάνατο. Ὅταν τελικά μπῆκαν οἱ Τουρκοαιγύπτιοι ὁ Ἐπίσκοπος ἀνατινάχθηκε μέσα στόν θρυλικό Ἀνεμόμυλο. Οἱ ἐχθροί τόν βρῆκαν ἡμιθανῆ καί τόν ἀποτελείωσαν μέ φρικτό τρόπο. Σέ κλασικούς πλέον πίνακες Ἑλλήνων καί ξένων ζωγράφων παρουσιάζεται ἡ σεβάσμια φυσιογνωμία τοῦ γέροντος Ἐπισκόπου νά μεταδίδει τήν Θεία Μετάληψη στούς Ἐξοδίτες λίγες ὧρες πρίν ἀπό τή μεγάλη στιγμή τῆς Ἐξόδου καί τῆς θυσίας.

Τό Σάββατο τοῦ Λαζάρου τοῦ 2006 ὁ μακαριστός Ἀρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος πραγματοποίησε μία ἐμπνευσμένη ὁμιλία στό Μεσολόγγι καί ἀπευθυνόμενος στούς νέους τόνισε: «... Ἔχετε τό ἀκριβό προνόμιο νά διαθέτετε μέσα στήν πνευματική σας οἰκοσκευή τίς παραδόσεις πού ξεκινᾶνε ἀπό τήν Ἁγία Πίστη μας καί στή συνέχεια ἐπεκτείνονται στήν ἁγία Πατρίδα μας. Μήν ξεχνᾶτε ἐσεῖς τά παιδιά, ὅτι τό Ἱερό κείμενο, τό ὁποῖο περιλάμβανε τό σχέδιο τῆς Ἐξόδου ἄρχιζε μέ τήν ἐπίκληση: «Εἰς τό ὄνομα τῆς Ἁγίας καί Ὁμοουσίου Τριάδος». Ἔτσι πίστευαν οἱ ἀγωνιστές καί μέ αὐτή τήν πίστη προχώρησαν μπροστά, γιατί ἄνθρωποι πού δέν πιστεύουν, ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι δέν εἶναι σέ συνάφεια μέ τίς μάζες τοῦ λαοῦ μας, δέν τά καταλαβαίνουν αὐτά καί νομίζουν ὅτι εἶναι ὀπισθοδρομικότητες. Αὐτά ὅμως εἶναι τά ζώπυρα τοῦ ἔθνους, ἐπάνω σέ αὐτά στηρίξαμε τήν ἐλευθερία μας καί αὐτά πρέπει νά τά τιμήσουμε, γιατί ἄν τά ἐγκαταλείψουμε τότε θά χαθοῦμε».
Ἡ πίστη τῶν Ἐξοδιτῶν στόν Θεό ἐμπνέει καί τόν Ἐθνικό μας ποιητή Διονύσιο Σιλωμό, ὁ ὁποῖος τούς αφιέρωσε τό ἐπικό ποίημά του, τούς «Ἐλεύθερους Πολιορκημένους». Σταχυολογῶ τίς ἀκόλουθες θεολογικότατες σκέψεις ἀπό τούς Στοχασμούς τοῦ ἴδιου τοῦ ποιητῆ πού συνοδεύουν τά τρία σχεδιάσματα:
«Σκέψου βαθειά καί σταθερά (μιά φορά γιά πάντα) τή φύση τῆς Ἰδέας, πρίν

πραγματοπιήσεις τό ποίημα. Εἰς αὐτό θά ἐνσαρκωθεῖ τό οὐσιαστικότερο καί ὑψηλότερο περιεχόμενο τῆς ἀληθινῆς ἀνθρώπινης φύσης, ἡ Πίστη καί ἡ Πατρίδα... Ὁ Ἅγιος Αὐγουστῖνος λέγει ὅτι ὁ Σταυρός εἶναι ἡ καθέδρα τῆς ἀληθινῆς σοφίας, ἐπειδή ὅσα ὁ Ἰησοῦς εἰς τρεῖς χρόνους ἐδίδαξε μέ τό Εὐαγγέλιο ὅλα τά ἀνακεφαλαίωσε εἰς τρεῖς ὧρες ἀπάνου εἰς τόν Σταυρό.... Τό ποίημα ἔχει ἀσώματη ψυχή, ἡ ὁποία ἀπορρέει ἀπό τόν Θεό καί ἀφοῦ σωματοποιηθεῖ εἰς τά ὄργανα καιροῦ, ἐθνικότητας, γλώσσας, μέ τούς διαφορετικούς στοχασμούς, αἰσθήματα , κλίσεις κ.ἄ. τέλος ἐπιστρέφει εἰς τόν Θεό:
Σέ βυθό πέφτει ἀπό βυθό
ὥσπου δέν ἦταν ἄλλος.
Ἐκεῖθε βγῆκε ἀνίκητος.»
Ἡ συγκλονιστική ἀπόφαση τῆς Ἐξόδου δέν θά μποροῦσε νά ληφθεῖ ἀπό ἀνθρώπους δίχως Πίστη καί ὅραμα. Εἶχαν μέσα στή ψυχή της τόν Θεό οἱ Μεσολογγίτες, οἱ Σουλιῶτες καί οἱ ἄλλοι Πολιορκημένοι. Εἶχαν ἐλπίδα καί ὅραμα πού βασιζόταν στήν Σταυροαναστάσιμη πορεία του Γένους μας. Ἤξεραν, ἔστω κι ἄν δέν εἶχαν πάει ὅλοι στό σχολεῖο, ὅτι γιά κάθε Ὀρθόδοξο Χριστιανό μετά τή Σταύρωση ακολουθεῖ ἡ Ἀνάσταση. Γνώριζαν ὅτι δέν ταιριάζει σέ ἄνδρες καί γυναῖκες μέ ἑλληνορθόδοξο ἦθος νά παραδίδονται καί νά πουλιοῦνται σκλάβοι ἤ σκλάβες. Οἱ λίγοι πάντα νικοῦν ἠθικά τούς πολλούς ἔστω κι ἄν στό πεδίο τῆς μάχης πέσουν νεκροί. Ἡ φρουρά πεθαίνει ἤ κάνει Ἔξοδο μέ τό σπαθί στό χέρι. Ἀλλά δέν παραδίδεται. Αὐτή εἶναι ἡ ἑλληνική εὐψυχία, ἡ συνέχεια τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ἀναβπτιζομένη διαρκῶς μέσα στήν Ὀρθόδοξη Πίστη μας. Αὐτή εἶναι ἡ ρωμαλέα Ρωμηοσύνη πού κράτησε ὄρθια τήν ὑπόδουλη ¨Ελλάδα καί ξεσηκώθηκε γιά τοῦ Χριστοῦ τήν Πίστη τήν Ἁγία καί τῆς Πατρίδος τήν Ἐλευθερία.

Χωρίς τήν πίστη στόν Θεό δέν θά ἔγραφαν σελίδες ἡρωισμοῦ οἱ λίγοι πολιορκημένοι τῆς Ἱερᾶς Πόλεως Μεσολογγίου. Καί χωρίς τόν ἡρωισμό τους ἴσως νά εἶχε κακή πορεία ἡ Ἑλληνική Ἐπανάσταση. Ὁ ἔνθεος ἐνθουσιασμός τῶν Ἐλευθέρων Πολιορκημένων ἀφύπνισε τήν Εὐρώπη καί στερέωσε τήν Ἐλευθερία.